

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 7
Nummer 2
Januari 2015

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. J. de Jongh
Mw. J. Molenaar
Mw. D.J. Qualm-Visser
Dhr. J.T. Vogelaar
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevend van aangesloten verenigingen ontvangen Kompas gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde
Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbagg.nl
E: info@jbagg.nl

Van de redactie

Elk jaar is er een verhaal in Kompas dat gaat over kerkgeschiedenis of zending. In dit nummer is een verhaal opgenomen over het eerste zendingswerk in onze gemeenten door ds. Kuijt. Hij ging naar Papua in een tijd dat er nog geen e-mail en internet was en dat de telefoon zelfs in Nederland nog niet door iedereen werd gebruikt. In het verhaal horen de kinderen hoeveel het kostte om in die tijd naar het zendingsveld te gaan. Voor een zending was dat letterlijk een levenstaak. Maar ook nu is zending belangrijk, daar is in de verwerking aandacht voor.

Het tweede verhaal gaat over het jaarthema 'de Tien Geboden'. Deze keer is het achtste gebod aan de beurt. Iedereen weet dat stelen niet mag. Maar dit gebod heeft ook een positieve kant: een opdracht om te geven van wat je van God hebt gekregen. Niet stelen, maar delen. Je geld, je tijd, je aandacht. Daar ligt ook voor kinderen een opdracht!

Gertrude de Regt

verbindt jongeren

Zending op Papua

Lezen

Mattheus 28: 16-20 / Markus 16: 15-20

Zingen

Psalm 22: 14

Psalm 67: 1, 2 en 3

Psalm 77: 7

Psalm 86: 5

Psalm 87: 1, 2, 3, 4 en 5

Psalm 96: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9

Psalm 97: 1, 4 en 6

Psalm 99: 1 en 2

Psalm 108: 1 en 2

Kerntekst

Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve depende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb (Mattheus 28: 19).

Toelichting op de vertelschets

Elk jaar verschijnt er bij 'Kompas' een schets over de kerkgeschiedenis of over de zending. Deze schets gaat over de zending. Het doel van deze schets is niet alleen het bewust worden van het zendingswerk dat is verricht onder de Papoea's, maar ook om de kinderen er bewust van te maken dat er nog steeds mensen nodig zijn die in dienst van de Heere op het zendingsveld gaan werken. Hopelijk zijn er kinderen die net als ds. Kuijt de roeping ervaren om in de zending een plaatsje te mogen innemen.

Instructie voor gebruik

Vertel het volgende vooraf:

- dat dit verhaal gaat over dominee Kuijt
- dat hij de eerste zendingspredikant was van de Gereformeerde Gemeenten
- dat hij door de Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) werd uitgezonden naar Nieuw-Guinea
- dit een eiland is rechts naast Indonesië en boven Australië

Activeer de kinderen door vooraf twee vragen te stellen waar je na de vertelling op terugkomt:

- Waarom past het Bijbelgedeelte dat gelezen is goed bij het verhaal?
- Hoe kun je horen dat de Heere steeds voor dominee Kuijt zorgt?

Vertelschets

Het is een drukte van belang op het schoolplein. Vrolijke kinderstemmen klinken. In een hoekje staat een groepje jongens. Ze praten over wat ze later willen worden. 'Ik word later zendeling,' zegt Gerrit. Daar kijken zijn vrienden niet van op. Als ze in de duinen gaan spelen, neemt Gerrit altijd zijn Bijbeltje mee. En voor ze gaan spelen, lezen ze eerst samen een stukje in de Bijbel en bidden ze tot de Heere. Zijn vriendjes weten wel dat Gerrit de Heere liefheeft. En dat hij daarom ook zendeling wil worden. Dat hij de heidenen over de Heere Jezus wil vertellen. En dat hij er heel veel voor over heeft, weten ze ook. Pas heeft Gerrit heel zijn postzegelverzameling weggedaan. Voor de zending! Terwijl hij altijd zo ijverig spaarde en er zo gehecht aan was.

Op een dag roept moeder Gerrit. 'Gerrit, je hoopt bijna jarig te zijn hè,' zegt ze. 'Je vader en ik twijfelen wat we je voor cadeau zullen geven. Wat zou je liever hebben: een fiets of een horloge?' Even denkt Gerrit na. Het zou wel fijn zijn om een nieuwe fiets te krijgen. De oude fietst helemaal niet fijn meer. Een echt horloge, staat ook mooi. Maar dan denkt hij aan dat

andere... Aan al die mensen die nog nooit over de Heere Jezus gehoord hebben. Dan twijfelt hij niet meer en zegt: 'Moeder, doe maar geen van beide. Stop het geld maar in het zendingsbusje.'

Er is een aantal jaar voorbij gegaan. Met een bezorgde blik kijkt moeder naar Gerrit. 'Neem nog een boterham, jongen.' 'Nee moeder, ik hoef echt niet meer.' Gerrit ziet moeders bezorgde gezicht wel. Hij weet dat hij weinig eet, maar hij heeft gewoon echt geen trek meer. Moeder denkt: het komt misschien door het harde werken voor school. Dit jaar is het zijn examenjaar. Het is vast te veel voor hem. Gerrit hoest. Au, wat doet dat zeer op zijn borst. Moeder ziet zijn gezicht vertrekken van de pijn. 'Wat is er?' vraagt ze verschrikt. 'Het doet zeer hier als ik hoest,' zegt Gerrit, terwijl hij naar zijn borst wijst. Moeder schrikt. Dat is geen goed teken! Die avond gaat Gerrit vroeg naar bed. Moeder zit aan zijn bed. 'Moeder,' zegt Gerrit zacht. 'Moeder, ik zou zo graag in de zending willen gaan werken. Er zijn zoveel mensen die nog nooit van de Heere gehoord hebben. Er zijn zoveel mensen die verloren zullen gaan als ze niet over de Heere Jezus horen. En moeder, de Heere heeft het tegen me gezegd, dus het zal ook zeker gebeuren. Als ik m'n examen achter de rug heb, laat ik me inschrijven voor de Bijbelschool in Doorn.'

Moeder kijkt haar Gerrit liefdevol aan. Zou de Heere haar gebed verhoren en zou haar Gerrit in Zijn Koninkrijk mogen dienen door de zending in te gaan? Wat heeft ze er veel om gebeden.

De volgende morgen komt de dokter. Met gefronste wenkbrauwen kijkt hij naar Gerrit. Hij pakt wat uit zijn koffer en doet het op Gerrits borst en luistert... De dokter knikt. Terwijl hij naar moeder kijkt, zegt hij: 'Het is inderdaad waar u al bang voor was, tuberculose (tbc). Hij moet zoveel mogelijk rust houden en ik zal medicijnen voorschrijven. Die zal ik zo meteen laten brengen.'

Een half jaar lang moet Gerrit rust houden en mag hij alleen maar liggen. Dan, als het halfjaar eindelijk om is, mag hij per dag een paar minuten lopen. Elke dag iets meer.

's Zondags ziet Gerrit mensen naar de kerk gaan. Wat is hij jaloers. Zij kunnen naar de kerk om Gods Woord te horen en hij moet thuis blijven!

Toe-oe-oet! Grote stoomwolken komen uit de enorme pijpen van het stoomschip de m.s. 'Oranje'. Het schip gaat vertrekken. Bij de loopplank wordt nog een laatste foto genomen van het zendingsteam. Daar staat Gerrit met zijn vrouw Miep. Er wordt gezwaaid. Langzaam zet het schip zich in beweging. Terwijl Gerrit bij de reling staat, gaan zijn gedachten terug. Terug, naar toen hij nog een jongen was. Toen had de Heere al beloofd dat hij zendeling zou worden. Maar wat was het moeilijk geweest om dat te blijven geloven toen hij zo ziek werd.

Tuberculose. Door die ziekte waren z'n longen niet gezond meer en zouden ze ook nooit meer gezond kunnen worden. Maar om zendeling te worden, moet je gezonde longen hebben. Anders kun je niet overleven in het oerwoud. Wat was dat een moeilijke tijd. Zou het dan toch niet waar zijn dat de Heere hem wilde gebruiken in Zijn dienst? Maar toen, Gerrit zal het nooit vergeten, heeft de Heere door een wonder z'n longen helemaal genezen! Op zijn longen is er zelfs bijna niets meer te zien van de littekens die er door de tuberculose waren. Hij zucht eens diep. De Heere doet wat Hij belooft!

Z'n gedachten gaan naar de uitzendingdienst in de enorme Ahoyhal in Rotterdam. Prachtig klonk het toen die vierduizend mensen de slotpsalm zongen: 'Ik zal, o HEER, Uw wonderdaan, Uw roem de volken doen verstaan!' Dat leeft in zijn hart: de volken die nog nooit van God gehoord hebben, over Hem te vertellen. Over Zijn wonderen. Over het grote wonder dat zondige mensen door de Heere Jezus behouden kunnen worden. Er is dankbaarheid in zijn hart. Eindelijk, na al die jaren mag hij nu naar de heidenen om over zijn Meester te gaan vertellen.

Het is maanden later. Door het oerwoud van Nieuw-Guinea trekt een groep mensen. Het is dominee Kuijt met zijn vrouw en een aantal zwarte helpers. Ze zijn op weg naar Abenero, een dorp diep in het oerwoud. De tocht vordert gestaag, maar snel gaat het niet. Dat komt omdat

de paden soms moeilijk te vinden zijn, het terrein ruig is en er geklommen moet worden. Maar ook omdat de dragers van de spullen steeds op dominee Kuijt en zijn vrouw moeten wachten. Die witneuzen houden hen op. Alleen zouden ze veel sneller gaan. Soms gooien ze op hun tocht met stenen naar vogels, zoals Apuk. Hij sluipt een stukje het bos in, haalt zijn hand naar achteren en... in een ogenblik schiet hij weer naar voren. Het vogel geschetter houdt op en het dier ploft uit de boom. 'Apuk, hoe kun je dat doen, zulke mooie vogels' zegt dominee Kuijt. Apuk is niet onder de indruk: 'An nan toh.' (Ik éét 'em toch)

De laatste bergkam is genomen, het pad gaat dalen. Nog enkele uren en het doel moet bereikt zijn. Plotseling staan ze voor een rivier. Het water stroomt snel, maar niet woest. Op een rots aan de overkant staat een krijger. Hij heeft zich met varkensvet en roet ingesmeerd en is getooid met wat veren. Zijn lange haren staan wijduit, een varkensbot steekt door zijn neus. Trots en zelfbewust staat hij daar. Een echte leider. Achter hem staan nog meer krijgers. Mevrouw Kuijt gaat op een grote steen zitten. Wat zal er gebeuren? De krijger maakt zich los van de groep en springt behendig van steen tot steen. Een ogenblik later staan zendeling Kuijt en de krijger oog in oog met elkaar. 'Wah, wah, wah!' Het is een groet en Kuijt antwoordt: 'Wah, wah, wah.' De krijger strekt zijn hand uit naar Kuijts keel. Zou hij kwaad willen...? Gelukkig, de man heeft goede bedoelingen en kriebelt door Kuijts baard. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is, doet Kuijt hetzelfde. De vriendschap is gesloten. De groep trekt verder...

Eindelijk komt de groep aan in Abenero. Het gerucht over de komst van de zendeling is al vooruit gesnel. Het dorpje is verlaten, de mensen zijn de bossen in gevlucht. Maar als ze merken dat de witte man geen kwaad in de zin heeft, komen ze voorzichtig weer terug naar hun huizen. Als iedereen weer is teruggekeerd, wordt er voorzichtig contact gemaakt en worden er varkens gegeten als teken van vriendschap. In ruil voor wat schelpen of een bijl helpen de mensen mee met de aanleg van de strip. Er moet namelijk een klein vliegveldje aangelegd worden, zodat er een vliegtuig van de MAF kan landen. Dat kan dan levensmiddelen en andere spullen brengen.

Maar er is ook tegenstand. Liok, de hoofdman, meet op een dag met grote stappen zo'n 200 meter grond af en zet daar wat palen neer. 'Dat is genoeg voor een strip', zegt hij. 'Laat die vogel nu maar landen. Jullie krijgen absoluut niet meer grond. De rest houden wij voor onze tuinen.' Daar staat ds. Kuijt. Voor een goede landingsstrip is echt wel 450 meter nodig. 'Wat nu?' vraagt Miep. 'Bidden,' zegt de zendeling. En dat doen ze. Of de Heere wil helpen. De volgende dag wordt er niet gewerkt. Maar tegen vijf uur loopt iemand de strip op. Rechtop, doelbewust. Het is dominee Kuijt. De palen die Liok in de grond heeft gezet, trekt hij er weer uit en zet ze zo'n twintig meter verder weer in de grond. Uit het bos wordt de blanke nauwlettend in de gaten gehouden, maar er gebeurt niets. De dag daarna gaan de werkers weer aan de slag. Eerst zet Kuijt de palen nog iets verder weg. De volgende dag gooit hij ze helemaal aan de kant. Als Liok ziet dat de witte man gewoon doorgaat, durft hij daar niets tegen te doen. Maar hij blijft de vreemdelingen wel goed in de gaten houden... God zorgt voor dominee Kuijt.

Op een dag komt één van de dorpelingen bij de dominee. 'Tuan Kuijt! Hier een varkentje. Het kost weinig. U mag het hebben. Slacht het maar en eet het op, samen met uw vrouw.' Verbaasd kijkt Kuijt de 'gulle gever' aan. Een varken is een kostbaar bezit. Waarom geeft die man dat zomaar aan hem? Het beest spartelt wat, maar dominee Kuijt houdt het stevig in zijn handen. 'Dat is een mooi beestje om te mesten. Daarna zullen we het samen opeten, goed?' 'O nee, tuan, u moet het nú doden en eten.' Maar de dominee besluit dat het varkentje eerst nog een poosje vetgemest moet worden. Pas later komt Kuijt erachter wat er aan de hand was. Het varkentje heeft een slang gegeten. Als ze het beest direct hadden geslacht, zouden de dominee en zijn vrouw gestorven zijn. De Heere heeft hen gespaard! De satan zet wel zijn vallen en strikken, maar steeds redt de Heere hen daaruit!

Het werk vordert, de strip wordt steeds langer. Maar wat nog veel belangrijker is, er wordt een begin gemaakt met de verkondiging van het Evangelie. Op zaterdagavond eten ze met de Papoea's van een heerlijke maaltijd die mevrouw Kuijt heeft klaargemaakt. Als ze klaar zijn,

pakt dominee Kuijt een boekje en bladert hij erin. Dan begint hij te lezen, rustig en eerbiedig. Als hij klaar is, legt hij in eenvoudig Indonesisch uit waarover hij gelezen heeft. Dit is het liefste werk dat hij doet. De mensen vertellen over God. Hier wordt vervuld wat de Heere hem beloofde als jongen. De Papoea's luisteren... Ze horen over de Heere Jezus. Wat heeft Hij veel gegeven. Zelfs Zijn leven. Ook voor Papoea's.

Op zondag houdt dominee Kuijt een korte preek. De Papoea's zitten op de grond, hun donkere ogen op ds. Kuijt gericht. 'In een zekere plaats woonde een verschrikkelijk rijke man.' Kuijt steekt een bankbiljet omhoog en legt uit wat geld is. 'Hij heette Zakeoes. Omdat hij zoveel geld had, had hij dus ook zoveel varkens, ijzeren bijlen, messen, spiegels en kralen. Op een dag werd hij, toen hij aan het stelen was, betrapt. Hij vluchtte weg en klom in een boom. Hij kon voor de Heere Jezus niet verborgen blijven. De Heere Jezus weet alles, ook dat Zakeoes gestolen had. Toen de Heere Jezus langs de boom kwam, zei de Heere dat hij onmiddellijk naar beneden moest komen. De Heere wilde ook in zijn huis slapen, want het begon al donker te worden. Zakeoes was erg bang. Maar toen hij de Heere Jezus vertelde dat hij aan iedereen van wie hij een varken gestolen had, er vier terug zou geven, zei de Heere Jezus dat hij toch een goede man was. Zakeoes had een nieuw hart gekregen. Later zou hij, in plaats van door het vuur opgegeten te worden, een plaats krijgen met de Heere Jezus in de hemel. Als wij nu net als Zakeoes een nieuw hart krijgen, dan zullen wij de Heere Jezus liefhebben en niet stelen en bedriegen.'

De preek mist zijn uitwerking niet. Op een dag betrapt mevrouw Kuijt een jongen op het stelen van een zoete aardappel. Hij krijgt een standje. Een paar dagen later komt het jongetje aan met vier zoete aardappels om het goed te maken...

Het is jaren later. Ds. Kuijt staart voor zich uit. Wat is er veel gebeurd in de achterliggende jaren. Wat heeft hij veel moeilijke dingen meegemaakt. Hij denkt aan die keer dat de Papoea's hem wilden vergiftigen. En aan die keer dat ze hem wilden weggagen. Of die andere keer dat ze hem wilden doodschieten met pijl en boog. Hij denkt aan die vreselijke boodschap die hij kreeg toen hij op verlof was. Heel de zendingspost vernietigd, afgebroken en verbrand. Zijn helpers opgegeten. Ds. Kuijt slikt. Wat zijn er gelukkig ook veel mooie, wonderlijke dingen gebeurd. Dat de Papoea's hun heidense gewoonten opgaven. Dat ze naar de zondagse bijeenkomst kwamen in de kerk. Dat er steeds meer mensen kwamen om te luisteren naar de Bijbel. En dat er zelfs mannen zijn die tot dominee zijn opgeleid. Ds. Kuijt weet het: de Heere gaat door met Zijn Woord. Ook als hij er niet meer zal zijn. Dan zullen er nieuwe zendingswerkers komen om de goede boodschap van het Evangelie over de hele wereld te brengen. Zoals de Heere hem als jongen al heeft geroepen, zal Hij steeds nieuwe werkers roepen. Ook jongeren, opdat Zijn Koninkrijk vol wordt!

Aantekeningen bij de tekst

Mattheus 28: 16-20

- Vers 16 *de berg*: een onbekende berg.
waar Jezus hen bescheiden had: net voor Zijn gevangenneming heeft Jezus Zijn discipelen geboden daar na Zijn opstanding samen te komen. De engelen en de Heere Jezus Zelf herinneren de discipelen daaraan na Zijn opstanding.
- Vers 17 *sommigen twijfelden*: of het de Heere Jezus wel echt is. Door naderbij te komen en tot hen te spreken neemt de Heere Jezus het laatste restje twijfel bij Zijn discipelen weg. Het is ook zo ongelooflijk wonderlijk dat de gekruisigde Heere Jezus is opgestaan! Ze willen wel geloven, maar kunnen het niet. In het vervolg is bij de discipelen van enige twijfel in dezen niets meer te bespeuren.
- Vers 18 *Mij is gegeven alle macht*: de discipelen en alle gelovigen kunnen ervan verzekerd zijn dat Christus hen beschermt. Hun zal niets overkomen als Christus dat niet wil. Hij zal Zijn dienstknechten en alle gelovigen de kracht geven om staande te blijven en de gaven die nodig zijn om hun ambt te vervullen.
- Vers 19 *al de volken*: eerst Israël en dan de andere volken.
- Vers 20 *Ik ben met ulieden enz.*: de discipelen en alle gelovigen kunnen ervan verzekerd zijn dat Christus hen in alle dingen zal bijstaan.
de voleinding der wereld: het einde van deze hemel en aarde, deze tijd, deze mensheid, deze geschiedenis en dit leven.
Amen: alles wat in het Evangelie naar Mattheus beschreven staat, is waar. 'Het zal waar en zeker zijn.'

Markus 16: 15-20

- Vers 15 *creatures*: schepselen, de mensen.
- Vers 16 *Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn*: we moeten wel bedenken dat deze opdracht tot het dopen van gelovige volwassenen wordt gegeven in een zendingssituatie en dat deze volgorde van geloven en dopen niet geldt in een kerkelijke situatie.
zal verdoemd worden: de verdoemenis is het eeuwig straflijden in de hel.
- Vers 17 *degenen die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen*: de Heere Jezus geeft aan sommige gelovigen in die tijd de gave om wonderen te verrichten. Sommigen zal Hij wonderlijk in het leven sparen.
- Vers 18 *deze tekenen*: wonderen, die de waarheid van het Evangelie bevestigen. Niet alleen de genoemde tekenen zullen zich voordoen, maar wonderen van allerlei aard.
met nieuwe tongen zullen zij spreken: in talen die zij niet geleerd hebben.
Slangen zullen zij opnemen: zij zullen niet sterven als zij onverhoeds gebeten worden door een giftige slang.
en al is het dat zij iets dodelijks zullen drinken: onwetend van het vergif.
op zieken zullen zij de handen leggen: als teken van de genezing door de Heere Jezus.
en zij zullen gezond worden: op wonderlijke wijze onmiddellijk genezen.
- Vers 19 *is opgenomen in de hemel*: als de mensheid van de Heere Jezus benadrukt wordt, heet het dat God Hem opneemt in de hemel; als de Godheid van de Heere Jezus nadruk ontvangt, heet het dat Hij opvaart naar de hemel.
en is gezeten aan de rechterhand van God: de ereplaats.
- Vers 20 *de Heere wrocht mede*: de Heere Jezus zegent hun prediking, zodat mensen het Evangelie geloven en zich tot de Heere bekeren.

Achtergrondinformatie

Het leven van ds. Kuijt

Gerrit Kuijt was van oorsprong Hervormd. Toch wist hij al jong dat hij zending moest worden, voor de Gereformeerde Gemeenten. Terwijl de Gereformeerde Gemeenten op dat moment helemaal geen vastomlijnde plannen had om zendingen uit te zenden.

Hoewel Gerrit vast geloofde dat hij zending zou worden, is dit wel bestreden. Hij is verschillende keren ziek geweest. Door de tuberculose waren zijn longen aangetast door infectielittekens. Menselijkerwijs was dit niet te genezen. Door middel van een bloeding werden de littekens enorm verkleind. Gerrit werd hierdoor gesterkt en leidde hieruit af en geloofde dat hij eens naar de heidenen zou gaan om van die ene Naam te vertellen.

In 1958 werd Kuijt toegelaten door het curatorium tot de Theologische School. Net voordat Kuijt weg zal gaan naar Nieuw-Guinea, vraagt hij Miep Bos ten huwelijk. Binnen zes weken heeft Gerrit Miep gevraagd, zijn ze verloofd en getrouwd.

Op 15 februari 1962 heeft de bevestigings- en uitzendingdienst van Kuijt plaats. Dit was in de Ahoyhal in Rotterdam, vanwege het grote aantal belangstellenden.

Kort daarop vertrekt Kuijt samen met zijn vrouw, Diny Sonneveld en Ada en Dick ten Voorde. Het was echt pionierswerk wat Kuijt heeft gedaan. Alles moest vanaf de grond opgebouwd worden. Doordat de communicatiemiddelen veel geringer waren dan tegenwoordig, verliep de communicatie weleens wat stroef. Het was een grote beproeving toen op 11 mei 1974 de zendingspost in Nipsan werd vernietigd, afgebroken en verbrand. In totaal 13 van Kuijts helpers werden gekookt en gegeten. In 1986 werden de gemeenten verenigd in een kerkverband, wat toen Gereja Jemaat Protestan di Irian werd genoemd. Op 1 februari 1991 ging ds. Kuijt om gezondheidsredenen met emeritaat, waarna hij vertrok naar het Canadese Chilliwack. Daar verleende hij enige jaren voor de helft van de tijd bijstand in prediking en pastoraat in de Netherlands Reformed Congregations. In 1996 ging ds. Kuijt op het Indonesische eiland Bali vrijwilligerswerk doen onder verantwoordelijkheid van de Stichting De Ondergrondse Kerk. Op zondag 20 augustus 2000 is Gerrit Kuijt overleden.

Nieuw-Guinea

Papoea is een provincie van Indonesië en een van de vele eilanden in dit rijk. Vroeger was deze provincie een deel van Nederlands-Indië en droeg het de naam Nederlands Nieuw-Guinea. Van 1963 tot 2000 heette het gebied Irian-Jaya. Het is de helft van een eiland dat het een na grootste ter wereld is. Het andere deel heet Papoea Nieuw Guinea.

Omdat het land vlakbij de evenaar ligt, zijn de dagen het hele jaar door even lang. Het klimaat verschilt sterk per streek. In de laaglanden is sprake van een tropisch, heet klimaat, terwijl het in de bergen veel koeler is. De hoogste bergtoppen zijn wel vijfduizend meter hoog. Op Papoea leven veel verschillende stammen met ieder hun eigen cultuur en eigen taal. Op Papoea worden totaal meer dan 250 verschillende talen gesproken.

Samengevat:

Oppervlakte:	421.981 km ² (Nederland 41.528 km ²)
Hoofdstad:	Jayapura
Aantal inwoners:	2.8 miljoen
Taal:	Officiële landstaal is Indonesisch
Klimaat:	Tropisch regenklimaat
Godsdienst:	Christendom (78%) en islam (21%) oorspronkelijk: animisme

Bron: www.zgg.nl

Website ZGG

Op www.zgg.nl staat veel informatie over het zendingswerk van de Gereformeerde Gemeenten. Ook voor kinderen zijn er veel dingen te vinden. Zo zijn hier ook foto's te vinden van het eerste zendingswerk door ds. Kuijt, zie: www.zggjunior.nl.

Tuberculose

Tuberculose is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door de tbc-bacterie (*Mycobacterium tuberculosis*). Deze bacterie veroorzaakt in het lichaam ontstekingen. Er worden als het ware knobbeltjes van bacteriën gevormd in het lichaam (tuberculose betekent eigenlijk knobbeltjesziekte). Het kan vele jaren duren voordat iemand uiteindelijk de ziekte tuberculose ontwikkelt.

De meest voorkomende vorm van tuberculose is longtuberculose. In 2011 was er bij 57 procent van de patiënten in Nederland sprake van longtuberculose (al dan niet in combinatie met tuberculose elders in het lichaam). Behalve in de longen kan tuberculose namelijk ook voorkomen in andere delen van het lichaam, zoals bijvoorbeeld in de lymfeklieren, gewrichten, botten of in de hersenen.

Bron: http://www.tuberculose.nl/nl/tbc_wat-is-tbc.

Heidelbergse catechismus, zondag 48

Vraag 123: Welke is de tweede bede?

Antwoord: Uw Koninkrijk kome. Dat is: Regeer ons alzo door Uw Woord en Uw Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen; bewaar en vermeerder Uw Kerk; verstoor de werken des duivels en alle heerschappij welke zich tegen U verheft, mitsgaders alle boze raadslagen die tegen Uw heilig Woord bedacht worden; totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen.

Dordtse Leerregels

Hoofdstuk 1: En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, den Gekruisigde. Want hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Romeinen 10: 14 en 15.

Antwoorden bij werkboekje -10

Vragen

1. zendeling	13. Nieuw-Guinea
2. Bijbeltje	14. pakte hem bij zijn baard
3. postzegelverzameling	15. waren gevluht
4. het zendingsbusje	16. vliegtuig
5. hoest	17. ging hij ervoor bidden
6. Doorn	18. meteen op moest eten
7. tuberculose	19. slang
8. liggen	20. de verkondiging van het Evangelie
9. naar de kerk	21. Zacheüs
10. schip	22. Papoea's
11. longen	23. de zendingspost verwoest werd
12. Rotterdam	24. dominee

Even puzzelen

Puzzel 1

Oplossing: *Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen* (Markus 16: 15).

Puzzel 2

Oplossing: Hij heerst zover de blindste heidenen wonen, tot Hem bekeerd (Psalm 22: 14 berijmd).

Om over te praten

1. a. Wat is zending?

Zending is het evangelie vertellen aan mensen die hier nog nooit over gehoord hebben. Daarna ook de mensen die de Heere lief hebben gekregen, helpen om een gemeente te worden. Andere dingen zoals het geven van eten of kleding mogen wel genoemd worden, maar zorg ervoor dat de kinderen weten dat dit niet het hoofddoel is.

b. Wat is belangrijk om zending te kunnen doen?

Voor de zendingswerker: zelf de Heere kennen en over Hem willen vertellen. Kennis van de Bijbel.

verbindt jongeren

Voor de mensen in de gemeente: Bidden voor de zendeling en voor de mensen op het zendingsveld. Meeleven met de zendingswerker door kaarten of brieven te sturen. Geld geven voor de zending. Het eerste punt is het belangrijkste!

c. Zoek Mattheus 28: 19 op. Waarom is er zending nodig?

Deze tekst is het zogenaamde zendingsbevel. De Heere Jezus zelf geeft de opdracht om zending te bedrijven. (*Gaat dan heen, onderwijst alle volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb.*)

2. Je kunt ook in Nederland een zendeling zijn. Er zijn zoveel mensen die nog nooit over de Heere gehoord hebben. Heb je weleens iemand over de Heere en de Bijbel verteld? Zo ja, vertel hier eens over.

Probeer het positieve te benadrukken. Laat andere kinderen reageren door de vraag te stellen: 'Wat zou jij ook nog gedaan of gezegd kunnen hebben?'

3. a. Stel je voor dat je zendeling bent. Je moet mensen die nog nooit over de Heere hebben gehoord, over de Bijbel vertellen. Wat zou jij dan vertellen? Bedenk allemaal één ding.

Hierbij kunnen dingen genoemd worden als:

- De schepping (de Heere heeft alles gemaakt).
- Door de zonden die ik doe is er scheiding tussen de Heere en mij (de Heere is boos op ons door onze zonde).
- De Heere Jezus heeft aan het kruis gehangen en is gestorven, voor de zonden van Zijn kinderen.
- Wie in de Heere Jezus gelooft, zal straks naar de hemel gaan om Hem te dienen (eeuwig leven).

4. Ken jij een zendingswerker? Vertel er eens iets over.

Antwoorden werkboekje +10

Maak de volgende zinnen af en vul de ontbrekende woorden in.

1. Al jong wilde ds. Kuijt **zendeling** worden.
2. Als hij met zijn vriendjes ging spelen, las hij vaak een gedeelte uit de **Bijbel** voor.
3. Eens gaf hij zijn **postzegelverzameling** weg voor de zending.
4. Het geld dat hij op een keer voor zijn **verjaardag** kreeg, gaf hij aan de **zending**.
5. In zijn examenjaar zat, kreeg hij last van heel erge **hoest**.
6. Hij wilde graag naar de Bijbelschool in **Doorn**.
7. Maar hij werd ziek en mocht alleen nog maar **liggen**.
8. Hij was jaloers op de mensen die naar de **kerk** gingen.
9. De Heere deed **wonderen**. Hij zorgde ervoor dat de **longen** van ds. Kuijt weer helemaal **gezond** werden.
10. Ds. Kuijt ging met een **schip** naar het zendingsveld in Nieuw-**Guinea**.
11. Hij ging daar samen met zijn **vrouw** naar toe.
12. De uitzendienst werd gehouden in de Ahoy-hal in **Rotterdam**.
13. De eerste man die ze op het zendingsveld ontmoetten, pakte de **baard** van ds. Kuijt vast.
14. De mensen uit het dorpje, waren **gevlucht**.
15. Ds. Kuijt wilde graag een **strip** aanleggen, zodat er een **vliegtuig** kon landen.
16. Toen hij tegen werd gewerkt, ging hij ervoor **bidden**.
17. Een **varkentje** dat hij cadeau kreeg, had een **slang** opgegeten.

Probeer het gesprek zo te sturen dat kinderen niet alleen praten over materiele zaken, maar ook zaken als een nieuw hart, vertrouwen op de Heere en net als een dominee een roeping van de Heere. Een zending heeft ook een biddende gemeente nodig. Zonder dat kan hij zijn werk niet doen.

2. Stel je voor dat je zending bent. Je moet mensen die nog nooit over de Heere hebben gehoord, over de Bijbel vertellen. Wat zijn dan de belangrijkste dingen uit de Bijbel die je dan zou willen vertellen?

Laat de kinderen de punten noemen die zij belangrijk vinden. Vijf belangrijke punten zijn:

- De Heere God heeft ons gemaakt.
- Door de zonden die ik doe is er een scheiding tussen God en mij.
- De Heere Jezus gaf Zijn leven aan het kruis om te betalen voor de zonden.
- Wanneer ik door het werk van de Heilige Geest in mijn hart in Hem geloof, mag ik bij Hem horen.
- Als ik bij de Heere Jezus hoor, mag ik nu al voor Hem leven en straks voor altijd bij Hem in de hemel zijn waar ik Hem zonder zonden mag dienen.

b. Waarom vind je dat het belangrijkste?

Vraag de kinderen om hun antwoord toe te lichten.

3. a. Waarom is zending nodig?

Omdat de Bijbel het zegt. Het is een opdracht volgens Mattheus 28: 19, uitgesproken door de Heere Jezus Zelf. Anders gaan deze mensen verloren.

b. Zoek Mattheus 24: 14 op. Waarom heeft zending te maken met de wederkomst?

In kanttkening 15 staat dat het gaat over de stad Jeruzalem en de Joodse regering. Maar hier mag ook de wederkomst verstaan worden. Als het evangelie dus alle volken bereikt heeft, zal de wederkomst komen.

4. Reageer op de volgende stellingen:

‘Als we geen zending bedrijven, en anderen nooit iets van de Heere vertellen, gaan die mensen verloren en is het onze schuld.’

Probeer in het antwoord een gedeelte uit de Dordtse Leerregels te betrekken (DL.H.1.3: “En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap tot wie Hij wil en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, de Gekruisigde. Want hoe zullen zij in Hem geloven van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? (Rom. 10: 14 en 15).” Ook is het mooi als je de link legt met dominee Kuijt die al heel jong bewogen was met de heidenen die zorgen Gods Woord verloren gaan.

‘Heb uw naaste lief: dat betekent dat ik mijn onkerkelijke vriendje over de Heere vertel.’

De meeste kinderen zullen zeggen dat dit waar is. Probeer door te vragen waarom het zo moeilijk kan zijn om dit te doen. Maar ook hoe belangrijk het is: je laat je onkerkelijke vriendje verloren gaan als je niets vertelt. Als je je naaste liefhebt, doe je dit dus wel.

‘De tekst uit Mattheus 28: 19 was bedoeld voor de discipelen, maar niet voor mij.’

Dat is niet zo. Het zou betekenen dat Paulus, die geen discipel was, ook niet moest gaan preken, terwijl hij een belangrijke apostel was.

Extra verwerkingsmogelijkheden

Maak je eigen tamtam (bron: zggjunior.nl)

In de zendingsgebieden worden andere muziekinstrumenten bespeeld dan in Nederland. Bijvoorbeeld de tamtam.

Nodig:

- Lege beker/emmer yoghurt of kwark
- Verf (of gekleurd papier)
- Eventueel vernis
- Ballon

Aan de slag:

1. Verf de beker, laat het drogen en breng de vernis aan. Of: knip het papier het juiste formaat en plak het vast om de beker/emmer.
2. Breng een beetje lijm rond de bovenste opening aan. Of: met een elastiekje de ballon vastzetten.
3. Knip het uiteinde van de ballon af en span de ballon over de opening.
4. En klaar is de tamtam

Andere mogelijkheden

- Ondertussen kan er een verhaal afgespeeld worden van de website van de ZGG: http://www.zggjunior.nl/School/Verhaal_luisteren
- Nodig een spreker uit om een presentatie te geven over het zendingswerk
- Bestel een lesbrief over Papua: <http://zgg.nl/ArtikelenZGG?categorie=13> (let op: bestel de lesbrief van groep 5 t/m 8)
- Stuur een kaart of brief naar een zendingswerker (uit de gemeente).

Het achtste gebod - Achan

Lezen

Jozua 6: 1-5 en Jozua 6: 16-21

Zingen

Psalm 19: 4,6 en 7

Psalm 32: 3

Psalm 119: 60 en 69

Psalm 139: 1 en 14

Gezang 1: 7 en 8

Kernteksten

Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn zoon! Geef toch de HEERE, de God van Israël de eer, en doe voor Hem belijdenis (Jozua 7: 29).

Gij zult niet stelen (Exodus 20: 15).

Thema 'De Tien Geboden'

Dit is het tweede seizoen dat het thema 'de Tien Geboden' aan de orde komt in de schetsen. In het seizoen 2014-2015 hebben we de eerste vijf geboden behandeld. Dit seizoen hopen we het zesde tot en met het tiende gebod te behandelen.

De boodschap van alle schetsen zal zijn: *In het houden van Gods geboden ligt groot loon* (Psalm 19: 12). Steeds verwijzen we door naar de Vervuller van de wet: de Heere Jezus Christus.

Deze schets

Deze vertelschets beschrijft de geschiedenis uit Jozua 7, met daarbij Zondag 42 van de Heidelbergse Catechismus die gaat over het achtste gebod.

Heidelbergse Catechismus zondag 42:

Vraag 110: Wat verbiedt God in het achtste gebod?

Antw: God verbiedt niet alleen dat stelen en roven, hetwelk de overheid straft; maar Hij noemt ook dieverij alle boze stukken en aanslagen, waarmede wij het goed van onze naasten denken aan ons te brengen, hetzij met geweld of schijn van het recht, als met vals gewicht, el, maat, waar, munt, woeker of door enig middel, van God verboden; daarenboven ook alle gierigheid, alle misbruik en verkwisting Zijner gaven.

Vraag 111: Maar wat gebiedt u God in dit gebod?

Antw: Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag, bevordere; met hem also handele, als ik wilde, dat men met mij handelde. Daarenboven ook dat ik trouwelijk arbeide, opdat ik den nooddriftige helpen mogen.

Het te lezen Bijbelgedeelte is uit Jozua 6. Dit gedeelte gaat vooraf aan de geschiedenis uit Jozua 7. Het volk Israël heeft het land Kanaän ingenomen en de eerste stad die zij moeten veroveren is de stad Jericho. De Heere verbiedt het volk om iets van de buit voor zichzelf te houden. Alles is voor de Heere.

Vertelschets

De muren van Jericho zijn gevallen. Niet is er meer over van deze grote stad met z'n sterke, dikke muren.

Het zijn grote puinhopen geworden. Alle mannen, vrouwen en kinderen zijn gedood. De dieren zijn gedood. Al het geld, goud, zilver en alles wat maar enige waarde heeft is geroofd. En de stad is met vuur verbrand.

Zo'n sterke stad, en nu verslagen!

Zeven dagen hebben de Israëlieten stil rondom de muur gelopen. De zevende dag zelfs wel zeven keer. De priesters voorop met de ark, het volk er achteraan. Wat zullen de wachters op de muren van Jericho het vreemd gevonden hebben. Maar toen klonk op de zevende dag na de

zevende rondgang om de stad het woord van Jozua, de leider van het volk: *“Juicht, want de HEERE heeft ulieden de stad gegeven.”* De priesters zetten de bazuinen aan hun lippen en begonnen te blazen en het volk ging juichen, terwijl die dikke muren van de stad Jericho nog stonden, terwijl de stad nog helemaal niet was ingenomen. Dat is nu het geloof.

En toen is de muur gevallen en lagen al de soldaten, met hun bogen en spiesen ergens onder het puin.

De Israëlieten zijn op bevel van Jozua de stad ingegaan, ze hebben iedereen gedood en alles geplunderd.

De stad is verbrand. Alleen Rachab met haar familie is niet omgekomen, zij mochten blijven leven.

Al het geplunderde geld, goud en zilver is nu naar de tabernakel gebracht. Zo heeft de Heere het bevolen. Het volk heeft alles van waarde verzameld. Het is allemaal voor de Heere, want door Zijn machtige hand zijn de muren van Jericho gevallen. Niets mochten de Israëlieten voor zichzelf houden.

Maar kijk eens... Daar loopt iemand bij de puinhopen van Jericho. Er is niemand die op hem let. Het is Achan, één van de mannen die ook zeven dagen rond de stad heeft gelopen. Hij heeft, ook op het bevel van Jozua gejuicht en heeft gezien hoe de muren zijn gevallen. Daar loopt hij over de brokstukken van de stad, hij kijkt goed om zich heen, ja er is echt niets meer over van deze stad. Wat is dat? Achan loopt wat dichterbij, het lijkt wel een kleed. Dit is niet zomaar een kleed, het is een mantel, een prachtig opperkleed, dat misschien wel van de koning is geweest. Die zou hij wel graag willen hebben. Weet je wat? Hij neemt het mee. Het is toch niet erg om één mantel zelf te houden? Voorzichtig verstopt Achan de mantel onder zijn kleren en loopt weer verder.

Plotseling blijft hij weer staan. Wat glinstert daar? Daar ligt ook nog een stuk goud. Dat is vast veel geld waard. Zal hij dat ook meenemen? Achan kijkt eens om zich heen. Is er niemand in de buurt? Gelukkig niet! Snel stopt hij ook het stuk goud onder zijn kleding. Nu heeft hij een dure mantel en ook nog een stuk goud. Daar ziet hij weer iets liggen. Een zak met zilveren muntstukken. Deze kan hij dan ook best nog meenemen. Snel gaat hij naar zijn eigen tent, niemand heeft het gemerkt. Niemand weet dat hij iets heeft meegenomen vanuit Jericho. Niemand? De mensen hebben het niet gezien. Maar de Heere ziet alle dingen. Misschien denk jij ook wel dat je stiekem iets kunt doen? Maar vergeet nooit dat de Heere alles van je ziet.

Een poosje later roept Jozua een paar sterke mannen bij zich. *“We moeten verder naar de volgende stad. Jericho is veroverd en wanneer we verder het land Kanaän in willen trekken moeten we eerst de stad Ai veroveren. Gaan jullie eerst maar eens in deze stad kijken. Kijk hoe sterk de muren zijn. Kijk hoe groot de stad is en hoeveel mannen er wonen.”* Na een paar dagen komen de mannen al weer terug bij Jozua. *“Jozua, Ai is maar een kleine stad. We hoeven echt niet ons hele leger daarvoor te gebruiken. Een klein leger van tweeduizend of drieduizend mannen is genoeg. Ai is helemaal niet zo’n sterke en machtige stad als Jericho en zij zijn maar met weinig strijdbare mannen.”* Jozua roept een leger van ongeveer drieduizend soldaten bij elkaar. Zij trekken op naar Ai. Nog even, dan is deze stad ook in handen van de Israëlieten. Straks zullen ze terugkomen met de overwinning. God heeft toch beloofd dat Hij hen helpen zal? Dat is bij Jericho gebeurd en het zal bij Ai vast hetzelfde gaan. Zo wacht het volk Israël op de terugkomst van de soldaten. Kijk, daar komen er al een paar terug. Maar wat vreemd, het lijkt wel of ze op de vlucht zijn. Wat is er gebeurd? Wat zien ze er angstig uit. Higgend staan de soldaten voor Jozua en het volk. Ze roepen het uit: *“Het is vreselijk! We zijn verslagen! We moesten vluchten voor de mannen van Ai. Wij zijn hier nog teruggekomen, maar er zijn zesendertig van onze mannen gedood.”*

Jozua schrikt vreselijk. Zijn er zesendertig mannen gedood? Hoe kan dat nu gebeuren? Hij scheurt zijn klederen, als teken van verdriet en valt op zijn knieën voor de ark des HEEREN. Hij blijft tot de avond liggen, samen met de oudsten van Israël. Ze werpen stof op hun hoofd. Ze buigen zich neer voor de Heere.

Eindelijk, als het avond wordt, gaat Jozua bidden. Eindelijk kan hij zijn grote nood onder woorden brengen voor de Heere: *“Ach Heere, HEERE, waarom hebt Gij dit volk door de Jordaan ooit doen gaan, om ons te geven in de hand der Amorieten, om ons te verderven? Och dat wij*

toch tevreden geweest en gebleven ware aan gene zijde der Jordaan. Als de inwoners van het land Kanaän dit zullen horen, zullen ze ons omsingelen en ze zullen ons volk uitroeien. En HEERE wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?" Hoor je dat? Jozua is niet allereerst bezig met de naam van het volk, maar met Gods Naam. Het is Jozua te doen om Gods eer.

De Heere zegt: "Jozua, sta op. Waarom lig je hier neer op je knieën? Het ligt niet aan mij, Jozua. Ik heb Mijn verbond niet verbroken. Het volk heeft het verbond gebroken. Zij hebben gezondigd. Zij hebben van de buit genomen. Zij hebben gestolen en gelogen. Ik zal voortaan niet meer met jullie zijn, tenzij de schuldige gedood zal worden."

Jozua staat op. Nu weet hij waar de oorzaak ligt. Niet bij God, de schuld ligt bij hem en bij het volk.

De Heere gaat ook Zelf aan Jozua vertellen hoe Hij de schuldige zal aanwijzen. "Jozua, laat morgen de stammen bij elkaar komen, met hun families, dan zal Ik door middel van het lot aanwijzen wie de schuldige is. Degene die gezondigd heeft, moet met alles wat hij heeft, verbrand worden".

Jozua maakt het woord van de Heere bekend aan het volk. "De oorzaak ligt bij ons. Eén van ons heeft gestolen van de buit van Jericho en het verborgen in zijn tent. Eén van ons heeft het gedaan. Morgen zal de Heere bekend maken wie de schuldige is."

Achan heeft het ook gehoord. Morgen zal God het bekend maken wie er heeft gezondigd en die zal met vuur verbrand worden. Morgen.....

Iedereen is weer naar zijn eigen tent gegaan en het is nacht geworden. En Achan? Gaat hij naar Jozua toe? Belijdt hij eerlijk aan Jozua: "Ik heb het gedaan, ik heb van de buit gestolen. De stammen hoeven morgen niet te komen, het lot hoeft morgen niet geworpen te worden want ik ben de schuldige."

Belijdt hij zijn zonden aan de Heere? "Heere, ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog."

Wie zijn zonden belijdt, zal vergeving ontvangen.

Maar Achan gaat niet naar Jozua en hij gaat ook niet naar de Heere. Ook Achan gaat de nacht in en morgen wordt de schuldige aangewezen.

De volgende morgen komen de mannen naar Jozua toe. Vandaag zal de schuldige aangewezen worden. Wie zal het zijn? Jozua moet het lot werpen, maar de Heere zal de schuldige Zelf aanwijzen. Eerst komen de oudsten van de twaalf stammen naar voren, de stam van Ruben, de stam van Simeon, de stam van Levi. Deze stammen zijn het niet. Zij worden niet aangewezen door het lot. De stam van Juda komt naar voren en deze stam wordt geraakt. Het is dus iemand uit de stam van Juda. Dan komen om de beurt alle families uit de stam van Juda naar voren. Zerah wordt geraakt, daarna Zabdi en dan Charmi.

Achan staat erbij. Hij komt steeds dichterbij. Hij ziet het oordeel steeds dichterbij komen.

Achan, je kunt je zonden alsnog belijden, ga snel naar voren en zeg het eerlijk tegen Jozua.

Maar hij doet het niet. Maar voor man komen de kinderen van Charmi naar voren en dan wordt Achan geraakt. Hij wordt door het lot aangewezen als de schuldige. Achan de zoon van Charmi, uit de stam van Juda.

Te midden van heel het volk wordt hij schuldig verklaard. Hij kan zijn zonden nu niet langer verbergen. Iedereen ziet dat hij het is die gestolen heeft.

Jozua begint vriendelijk tegen Achan te spreken: "Mijn zoon, geef toch de HEERE de God van Israël de eer en doe voor Hem belijdenis."

Dan gaat Achan vertellen "Voorwaar, ik heb tegen de HEERE, de God van Israël, gezondigd en heb alzo en alzo gedaan. Want ik zag onder de roef een schoon sierlijk Babylonisch overkleed en tweehonderd sikkelen zilver en een gouden tong. Ik wilde ze graag hebben en ik nam ze. Ik heb ze gestolen. Ik heb ze verborgen in de aarde in het midden van mijn tent."

Hoor je wat Achan zegt? Ik zag, ik begeerde het en ik nam het. Zie je dat de zonde steeds erger wordt? Achan heeft niet meteen gestolen. Hij zag iets, hij wilde het graag hebben en toen heeft hij het gestolen.

Nu vertelt Achan eerlijk dat hij gestolen heeft. Nu kan Achan geen kant meer op. Hij kan er niet meer onderuit. Hij is aangewezen als de schuldige. Nu móet hij het wel eerlijk vertellen. Maar nu is het te laat. Achan had eerder naar Jozua moeten gaan. Hij had zijn zonden eerder aan de Heere moeten belijden.

Jozua stuurt wat mannen naar de tent van Achan. Ze graven in het midden van de tent, en daar komt de mooie mantel, het goud en het zilver tevoorschijn. De mannen leggen het voor Jozua neer. Het is echt waar. De buit is gevonden in de tent van Achan.

De Israëlieten gaan naar een dal buiten de stad. Jozua neemt Achan mee, niet alleen Achan, maar ook zijn vrouw en zijn kinderen. Alles wat Achan heeft wordt naar het dal gebracht, zijn tent, al zijn dieren. Ook wat hij gestolen heeft. Daar staan ze in het dal, de schuldige Achan en zijn gezin.

Op het bevel van de Heere wordt Achan met zijn vrouw en kinderen gestenigd.

Wat is het sterven van Achan aangrijpend. Hij heeft geen Borg voor zijn ziel. En dan is het vreselijk om voor God te verschijnen.

Daarna wordt er een brandstapel gemaakt en worden de lichamen verbrand. Ook het vee en de bezittingen worden verbrand. In het dal maken ze een hoge steenhoop en ze noemen het dal Achor, dat betekent beroering. En als jaren later één van de kinderen vragen zal: "Wat betekenen die stenen?" Dan zullen ze horen: "Hier is Achan gestenigd, Achan de dief, die door zijn ongehoorzaamheid Gods toorn over het hele volk deed komen."

Achan is gedood met alles wat hij had. Nu wil de Heere Israël weer tot een hulp zijn. De Heere kon niet verdragen dat Zijn volk in de zonde leefde. Dat kan Hij ook nu niet. God haat de zonde, het doet Hem verdriet. Buig daarom nu je knieën en vertel eerlijk je zonden tegen de Heere. Dan is er vergeving voor je, ook wanneer je gezondigd hebt tegen het achtste gebod. Je hebt waarschijnlijk niet zo erg gestolen als Achan. Maar denk eens na: ook kleine dingen kunnen stelen zijn; iets wegpakken thuis of antwoorden afkijken tijdens de repetitie op school. Of dat je anderen niet altijd geeft wat je moet geven. En heb je God altijd gegeven wat Hem toekomt? Het achtste gebod vertelt ook wat je wel mag doen: het goede voor anderen zoeken, hen behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden, mensen helpen die arm zijn en hulp nodig hebben.

Er is er Eén geweest Die nooit zonden heeft gedaan: de Heere Jezus, Hij heeft altijd de eer van Zijn hemelse Vader gezocht. Hij heeft nooit iets gestolen. Hij gaf juist alles wat Hij te geven had, zelfs Zijn leven. Door Hem is er vergeving, door Hem is er eeuwig leven te krijgen, ook voor jou!

Aantekeningen bij de tekst

Jozua 6

Vers 1 *Jericho sloot de poorten toe:* bevreesd voor een aanval.

Vers 4 *Ramsbazuinen:* gemaakt van de hoorn van een ram.

Vers 5 *Als men langzaam blaast:* met aanhoudende toon.

Dan zal de stadsmuur onder zich vallen: ineenstorten.

Een iegelijk tegenover zich: elk recht voor zich uit.

Vers 17 *Deze stad zal de HEERE verbannen zijn:* deze eerste stad is als het offer van de eerstelingen. Alles behoort de HEERE toe en moet in Zijn dienst gebruikt of vernietigd worden. Dat geldt niet meer van de volgende steden.

Vers 18 *Opdat gij u misschien niet verbant:* zelf niet onder de banvloek komt.

En het leger van Israël niet stelt tot een ban: niet in het ongeluk stort.

Vers 19 *Vaten:* voorwerpen.

Zullen de HEERE heilig zijn: Hem alleen toebehoren.

Vers 21 *Zij verbanden alles:* zij doden mens en vee.

Jozua 7

Vers 1 *De kinderen Israëls overtraden:* één van hen, waardoor allen getroffen worden.

Vers 3 *Zij zijn weinige:* De strijdbare mannen. Ai heeft 12.000 inwoners.

Vers 4 *vloten:* vluchtten.

Vers 6 *Toen verscheurde Jozua zijn klederen:* als teken van smart.

Viel op zijn aangezicht ter aarde: als teken van vernedering.

Vers 9 *Zij zullen onze naam uitroeien:* ons geheel verdelgen.

Vers 10	<i>Sta op:</i> geen bestraffing maar een genadig antwoord.
Vers 11	<i>Zij hebben mijn verbond overtreden:</i> Mijn gebod, tot onderhouding waarvan zij zich in het verbond verplicht hebben.
Vers 12	<i>Zij zijn in de ban:</i> Zij zijn schuldig aan de vloek van de ban.
Vers 13	<i>Er is een ban in het midden van u:</i> iemand die zich heeft vergrepen aan het verbannene, dat wat de Heere toebehoort.
Vers 14	<i>Welke de Heere geraakt zal hebben:</i> door het lot aanwijst.
Vers 15	<i>Die geraakt zal worden met de ban:</i> Die strafwaardig is. <i>Al wat hij heeft:</i> (klein)kinderen, vee en goederen.
Vers 21	<i>een gouden tong:</i> De vorm waarin het goud gegoten is. <i>Ik kreeg lust daartoe:</i> Achan begeerde dit. Hij kon de verleiding niet weerstaan.
Vers 22	<i>het zilver daaronder:</i> onder de mantel.
Vers 24	<i>Zij voerden ze naar het dal:</i> om het legerkamp niet te verontreinigen.
Vers 25	<i>De HEERE zal u beroeren:</i> in het ongeluk storten.
Vers 26	<i>Achor:</i> betekent 'beroering'. Het dal is daarna zo genoemd vanwege de beroering die Achan veroorzaakt heeft.

Achtergrondinformatie

De stad Ai

Ai ligt op ongeveer vijf kilometer ten westen van Jericho, op een berg.

Gerechtigheid

De maat van de zonde van de Kanaänieten is voor de HEERE vol. De HEERE gaat hen allen doden vanwege hun goddeloosheid. Israël moet het oordeel in opdracht van God voltrekken. Alleen Rachab en haar familie worden gespaard.

Gejuich

Voordat de muren instorten, moet het volk al juichen dat ze de overwinning hebben behaald. Ze moeten daardoor laten blijken dat ze het volste vertrouwen hebben in de belofte van God en Hem dankbaar zijn voor Zijn gunst. Zo mag de christen zeker zijn van de overwinning, die Christus behaald heeft.

Het verbannene

Bij de plundering van Jericho waren orders gegeven, dat zij geen leven mochten sparen en geen kostbaarheden voor zichzelf mochten roven. Al de schatten van de stad, het geld en zilveren huisraad, alle goederen van waarde moesten aan de dienst van de tabernakel gewijd worden.

Jericho was de eersteling van Kanaän, en daarom volledig voor de Heere, zoals de eerstelingen van de oogst en van het vee en van de mensen.

Heel Kanaän was voor Israël, omdat het door de eersteling als het ware geheiligd werd.

Daarom was wat Achan deed ook meer dan "gewoon" stelen, hij roofde van de Heere. Daarom is de straf ook zo erg.

Begeerte

Achan kan de verleiding niet weerstaan. Hij zag, hij begeerde en hij nam.

Een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt.

Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde, voleindigd zijnde, baart de dood. Jakobus 1:14 en 15.

Ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren (Romeinen 7: 7).

Raad

Het zorgeloze advies van de verkenners, om niet meer dan drieduizend soldaten naar Ai te sturen, wordt ook bestuurd door de verborgen voorzienigheid van God. Zo wordt Achan gestraft, komt Israël tot inkeer en wordt God verzoend.

Toorn van God

De zonde wekt altijd de toorn van God op. Om de zonde van één man vertoort God Zich over de hele gemeente. Er vallen zesendertig doden. Daarmee laat de HEERE zien hoezeer Hij de zonde haat en veroordeelt.

Naam van God

De naam van God gaat Jozua het meest ter harte. “Wat zult Gij dan Uw grote Naam doen?” vraagt hij aan de Heere. “Want Uw Naam zal oneer worden aangedaan en gelasterd worden door de Kanaänieten.”

Genadetijd

Achan heeft alle tijd en gelegenheid gehad om zijn zonde te belijden en goed te maken en zo genade bij God te vinden. Ook onze zonden zullen eenmaal aan het licht komen. Daarom roept de Heere ons om ze nu te belijden. *Spreeken 28:13: Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen.*

Het lot

God bestuurt het lot. *Spreeken 16:33: het lot wordt in de schoot geworpen; maar het gehele beleid daarvan is van de HEERE.*

Dit loten gebeurde bijvoorbeeld door zwarte en witte steentjes of lange en korte stokjes.

Een sierlijk Babylonisch overkleed

Een overkleed zoals de vorsten droegen als zij zich in vol ornaat vertoonden.

Straf

God straft ook het gezin van Achan met de dood. God beschouwt hen als medeplichtig. De vreselijke straf is bedoeld om de overlevenden schrik in te boezemen voor de zonde.

Het dal Achor

Het dal Achor betekent beroering. Het dal is zo genoemd vanwege de beroering die Achan veroorzaakt heeft. In Hosea 2:14 wordt het dal Achor nog een keer genoemd. Hier niet als het dal van beroering maar als het dal van hoop.

Antwoorden bij werkboekje -10

Puzzel

Kies het goede antwoord. En schrijf de letters van de goede antwoorden achter elkaar. Wat lees je dan?

1. Wie was de leider van het volk Israël?
a. Jozua (N)
2. Welke stad werd als eerste ingenomen in Kanaän?
a. Jericho (I)
3. Waar moest de buit van Jericho gebracht worden?
a. In de Tabernakel (E)
4. Welke man had toch iets gestolen?
a. Achan (T)
5. Waarin woonden de Israëlieten?
a. In tenten (S)
6. Hoe heette de tweede stad die ingenomen moest worden?
a. Ai (T)
7. Met hoeveel mannen gingen de Israëlieten strijden tegen Ai?
a. 3.000 mannen (E)
8. De Israëlieten werden toen..
a. Verslagen (L)

9. Om er achter te komen wie er gezondigd had, moest Jozua?
 - a. Loten (E)
10. In welk dal werd Achan gestenigd?
 - a. Het dal Achor (N)

Antwoord: Niet stelen

Om over te praten

1. a. Jericho was de eerste stad in het land Kanaän die veroverd is door het volk Israël. Wat moest het volk doen met alles wat zij geplunderd hadden?
De HEERE had bevolen dat al het geld, goud, zilver en waardevolle spullen voor Hem moesten zijn. De Israëlieten mochten niets voor zichzelf houden maar moesten alles naar de tabernakel brengen.
 - b. Waarom mocht het volk Israël niets voor zichzelf houden van de buit?
De Heere had Jericho in de handen van het volk Israël gegeven. Hij moest alle eer ontvangen. De eerste stad was voor de Heere. Zoals Hij het Zelf geboden had.
2. Bij stelen denk je vast aan een dief, iemand die in het huis van een ander mooie spullen steelt. Of misschien denk jij aan iemand die een bank overvalt. Maar het achtste gebod gaat niet alleen over zulke dieven en rovers.
 - a. Kun je met elkaar voorbeelden noemen, die ook zonden tegen het achtste gebod zijn?
Stiekem snoep uit de la pakken, net doen alsof je nog niks hebt gekregen bij een traktatie, afkijken op school, iets wat je gevonden hebt en niet van jou is voor jezelf houden.
 - b. Kun je dan nog zeggen dat je niet zondigt tegen het achtste gebod?
3. Lees Zondag 42, vraag 111 van de Heidelbergse Catechismus:

Vraag 111: Maar wat gebiedt u God in dit gebod?

Antw: Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag, bevordere; met hem alzo handele, als ik wilde, dat men met mij handelde. Daarenboven ook dat ik trouwelijk arbeide, opdat ik den nooddriftige helpen mogen.

Zondag 42 laat duidelijk zien dat God in het achtste gebod iets verbiedt maar ook gebiedt.

- a. Probeer dit antwoord eens in je eigen woorden te zeggen.
Dat ik zoveel mogelijk zal doen, om mijn naaste te helpen, en dat ik zo met hem zal omgaan en tegen hem zal doen, zoals ik wilde dat ze dat met mij zouden doen. Verder moet ik trouw mijn werk doen, zodat ik geld heb om arme mensen te kunnen helpen.
 - b. Hoe kun je dat laten zien in je leven?
*Mensen in nood helpen, onze naasten bijstaan. Onze naasten liefhebben als onszelf. Anderen behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden. Ook dat klasgenootje helpen die je misschien niet zo aardig vindt.
God gebiedt ook dat we trouw ons werk doen, je best doen op school. De gaven die je van de Heere hebt gekregen goed gebruiken en delen met anderen.*
4. Lees Spreuken 28: 13. Het gaat om twee dingen, je zonde belijden en de zonde laten. Er is bij de Heere barmhartigheid, vergeving van zonde te verkrijgen. Ook wanneer je hebt gezondigd tegen het achtste gebod. Kun je uitleggen hoe dat kan?
Dit kan alleen door het verzoenende werk van de Heere Jezus. Hij wilde lijden en sterven voor zondige mensen. Hij deed altijd de wil van Zijn hemelse Vader en beoogde altijd de eer van Zijn Vader. Door het volbrachte werk van de Heere Jezus krijgt God weer alle eer en een zondaar de zaligheid.

Rebus

Antwoord: Het achtste gebod: gij zult niet stelen.

Woordzoeker

Als je alle woorden hebt weggestreept, vormen de overgebleven letters een zin:
Gij zult niet stelen.

Antwoorden bij werkboekje +10

Iedere zondag hoor je: Gij zult niet stelen.

En wat gebeurt er om je heen? Er wordt ingebroken, banken worden overvallen, tasjesdieven op straat en ook in de supermarkt wordt gestolen. Stelen is iets wat dieven doen. Jij doet hier niet aan mee, toch? Stelen is zonde tegen het achtste gebod. Maar kun jij zeggen dat jij nooit hebt gezondigd tegen het achtste gebod? Bij het achtste gebod gaat het niet alleen over grote dingen stelen, maar ook over die rol snoep die je misschien wel stiekem bij je moeder uit de la pakt, of de antwoorden die je op school van een ander overneemt. En wat doe jij met de gaven en talenten die je van de Heere hebt gekregen? Deel je deze met anderen? En het belangrijkste, Geef je God de eer in je leven?

We staan allemaal schuldig tegenover het achtste gebod. Maar er is hoop en redding voor mensen die hebben gezondigd tegen het achtste gebod. Omdat de Heere Jezus nooit heeft gestolen, omdat Hij altijd de eer van Zijn hemelse Vader op het oog had. Door Zijn volbrachte werk is er vergeving voor zondige mensen.

Woordzoeker

Als je alle woorden hebt weggestreept, vormen de overgebleven letters een zin:
Gij zult niet stelen

Geheimschrift

Uitkomst: *Want ik zag onder de roef een schoon sierlijk Babylonisch overkleed en tweehonderd sikkelen zilver en een gouden tong.*

Wie zei dit? *Achan.*

Om over te praten

1. Jericho was de eerste stad in het land Kanaän die veroverd is door het volk Israëel. Wat moest het volk doen met alles wat zij geplunderd hadden?
De HEERE had bevolen dat al het geld, goud, zilver en waardevolle spullen voor Hem moesten zijn. De Israëlieten mochten niets voor zichzelf houden maar moesten alles naar de tabernakel brengen.
De eerste stad was voor de Heere.
2. a. Het lijkt erop dat Achan berouw heeft over zijn zonden. 'Ik heb tegen de HEERE de God van Israëel gezondigd'. Waarom is de Heere niet genadig?
We lezen niet dat Achan oprecht berouw had over zijn zonden. Het lot heeft hem aangewezen, hij kan er nu niet meer om heen. Achan had voordat het lot geworpen werd zijn zonden al kunnen belijden, maar dat heeft hij niet gedaan.
b. Is de Heere dan niet genadig als je berouw hebt over je zonden? Kun je voorbeelden noemen vanuit de Bijbel?
"Die zijn overtredingen bedekt zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid verkrijgen," Spreuken 28: 13.
Denk aan David die berouw had over zijn zonden en genade ontving. Manasse in de gevangenis. Petrus die de Heere Jezus verloochende.

3. Bij de zonde van Achan zie je drie dingen: hij zag, hij begeerde en hij nam. Vergelijk dit eens met de zonde van Adam en Eva in Paradijs. Wat valt je op?
En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijze en dat hij een lust was voor de ogen (...) en zij nam van zijn vrucht en at. (Genesis 3: 6).

Bij stelen denk je vast aan een dief, iemand die in het huis van een ander mooie spullen steelt. Of misschien denk jij aan iemand die een bank overvalt. Als je daar aan denkt heb jij waarschijnlijk niet gezondigd tegen het achtste gebod. Maar het achtste gebod gaat niet alleen over zulke dieven en rovers.

a. Kun je met elkaar voorbeelden noemen, die ook zonden tegen het achtste gebod zijn?

Stiekem snoep uit de la pakken, net doen alsof je nog niks hebt gekregen bij een traktatie, afkijken op school, iets wat je gevonden hebt en niet van jou is voor jezelf houden.

b. Kun je dan nog steeds zeggen dat je niet zondigt tegen het achtste gebod?

4. Lees vraag 111 van zondag 42 van de Heidelbergse Catechismus:

Vraag 111: Maar wat gebiedt u God in dit gebod?

Antw: Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag, bevordere; met hem alzo handele, als ik wilde, dat men met mij handelde. Daarenboven ook dat ik trouwelijk arbeide, opdat ik den nooddriftige helpen mogen.

Zondag 42 laat duidelijk zien dat God in het achtste gebod iets verbiedt maar ook gebiedt.

a. Probeer dit antwoord eens in je eigen woorden te zeggen.

Dat ik zoveel mogelijk zal doen, om mijn naaste te helpen, en dat ik zo met hem zal omgaan en tegen hem zal doen, zoals ik wilde dat ze dat met mij zouden doen.

Verder moet ik trouw mijn werk doen, zodat ik geld heb om arme mensen te kunnen helpen.

b. Hoe kun je dat laten zien in je leven?

Mensen in nood helpen, onze naasten bijstaan. Onze naasten liefhebben als onszelf. Anderen behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden. Ook dat klasgenootje helpen die je misschien niet zo aardig vindt. Boodschappen doen voor iemand. Je best doen voor acties om andere te helpen. Je koek delen op school met iemand die niks bij zich heeft.

God gebiedt ook dat we trouw ons werk doen, je best doen op school. De gaven die je van de Heere hebt gekregen goed gebruiken.

In Jozua 7 wordt het dal van Achor genoemd, een dal van beroering. Het dal van Achor was de ingang van het volk om Kanaän binnen te komen. In Hosea 2: 14 wordt dit dal nog een keer genoemd. Hier niet als een dal van beroering maar als een deur van hoop.

a. Wie wordt er in de Bijbel de deur naar het hemelse Kanaän genoemd?

De Heere Jezus, Hij is de enige Weg waardoor Gods kinderen het hemelse Kanaän in kunnen gaan. Door Zijn lijden en sterven werd deze deur geopend.

b. Kun je begrijpen waarom er werd gezongen (in Hosea 2: 14)?

Door de dood van Achan werd het dal Achor, beroering genoemd. Door de dood van de Heere Jezus werd er een Deur geopend naar het hemelse Kanaän.